

HEEMKUNDEKRING "PEELLAND"

te

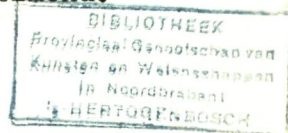
HELMOND.

No.4 - 1963.

Secretariaat:

Mej.M.Magis,
Emmastraat 26,
Helmond.

Bijdragen voor
dit blad aan:
C.van Bokhoven,
Oostende 31A,
Helmond.

L.S.,

Hierdoor hebben wij de eer U uit te nodigen
tot bijwoning der vergadering op:

Dinsdag 1 oktober a.s., des avonds om 8 uur,
in een der zalen van het Sobriëtasgebouw, Beelsstraat 1,
te Helmond.

De heer J. van Rijswijk, te Stiphout, zal voor
onze leden een voordracht houden met kleurendia's over
het onderwerp:

"Stiphout in een gekleurd mikske".

De heer van Rijswijk zal ons in deze causerie,
die een muzikale omljsting zal hebben, laten kennismaken
met het sociale, culturele en economische leven van onze
naburgemeente, waarvoor Helmond thans een bijzondere
belangstelling heeft.

Deze voordracht is voor ons, Heemkundigen van
Helmond, van buitengewone betekenis en daarom hopen wij,
dat vele leden a.s. dinsdag aanwezig zullen zijn.

Het Bestuur.

Mededelingen van het bestuur.

Het bestuur zal op de a.s. vergadering enige belangrijke mededelingen doen i.v.m. het a.s. winterprogram.

Dr. H. Knippenberg.

Op 26 mei j.l. herdacht ons hooggeacht medelid, dr. H. Knippenberg, het feit dat hij voor 50 jaar promoveerde tot doctor in de Nederlandse letterkunde.

Op 5 juni j.l. ontving dr. Knippenberg de gouden erepenning onze stad.

Namens onze leden heeft het bestuur bij deze gelegenheden van zijn belangstelling doen blijken.

Jan van Oorschot.

Op 25 mei j.l. overleed na een korte ongesteldheid ons zeer geacht en trouw medelid, de heer Jan van Oorschot. De heer van Oorschot was een rasechte Helmonder en had belangstelling voor alles wat onze stad tot aanzien en bloei kon brengen.

Hij ruste in vrede.

Is Uw familie van Helmondse afkomst?

XII

Er zijn in onze stad meerdere families Slegers, die haar naam ook wel schrijven Sleegers. Of het leden zijn van dezelfde familie of niet, durf ik zo maar niet te beslissen. 't Kan best zijn, want in vroeger tijd nam men het met de spelling van namen niet zo nauw. En 't is ook best mogelijk, dat ze helemaal niet aan elkaar raken.

Zo vond ik bij mijn diverse aantekeningen een familie Thomas Slegers-Titulaer, uit Someren afkomstig, wiens oudste zoon Johan Peter Johannes Slegers in 1920 te Helmond werd gedoopt en in 1946 te Roermond tot priester werd gewijd.

In het eerste kwart van de vorige eeuw vestigde zich hier een Jacobus Slegers die in 1803 te Stratum was geboren en die in 1832 te Helmond huwde met 'n zekere Jacoba Raymakers, die uit Vlierden afkomstig was. Een paar van hun kinderen staan later in het bevolkingsregister als "wevers" aangetekend.

Nog weer 'n andere weversfamilie, die afkomstig was uit Aalst kwam in het midden van de 19e eeuw naar Helmond. Een achterkleinzoon van dit echtpaar Slegers-van Dijk, pater Willem Mattheus Slegers S.J.C. (zoon van Joseph Slegers en van Cath. Neijns) geboren te Helmond 18 januari 1921, werd in 1948 priester gewijd en vertrok naar het Missiehuis H.H. van Jezus te Lanaeken (B.).

Er zijn in Helmond meest verspreid een paar landbouwersfamilies Slegers, waarvan de voorouders der ene familie in het midden van de 19e eeuw afkomstig zijn uit Deurne en Mierlo, maar een andere familie, waarvan de oudst mij bekende stamvader uit Nuenen afkomstig is en die zich omstreeks 1830 in Helmond vestigde.

Van deze kwam Jan Sle(e)gers (geb. 19-12-1784 te Nuenen en overleden 10-9-1858 te Helmond) die eerst gehuwd was met Geertrui Berkers en in 1831 te Helmond met Elisabeth Daniëls. Uit dit tweede huwelijk zijn nog twee zoons bekend Gerard Slegers, die tien kinderen had, maar waarnaar ik geen verder onderzoek instelde en Simon Slegers, geboren 8-8-1840 te Helmond, die zich in 1878 van uit Vlierden in Helmond vestigde als landbouwer.

In genoemd dorp werd o.m. geboren een dochter Johanna Maria Slegers, die huwde met Theodoor Kuypers, en die de moeder werd van Paul Kuypers, de hoofdredacteur van de "Helmondse Courant".

Haar jongere broer, Johan Slegers, die in 1960 zijn gouden huwelijksfeest vierde met Johanna Maria Swinkels, werd de vader van Simon Jan Slegers, geb. 1911 te Helmond en na zijn priesterwijding o.m. kapelaan te Oss en pastoor te Batenburg.

De jongere zuster van pastoor Slegers huwde in 1948 met de landbouwer Petrus P.J. Raymakers, die naar de Mortel zijn vertrokken.

De jongere broer van Jan Slegers (1784-1858), hiervoor genoemd, was Ambrosius Slegers (1786-1860) die uit zijn tweede huwelijk meerdere kinderen kreeg, o.m. Henricus Slegers, geb. 23-2-1821, die 25 sept. 1844 in de Orde der Jezuïten trad en jarenlang professor in de Theologie was in het Klooster te Maastricht.

Jac. Heeren.

Wet van de 29e Nivôse, 13e jaar (19 januari 1805)

ofwel:

de z.g. "Zevenkinderenwet". 1)

Een weldadige wet, die werd ingetrokken, toen ouders er gebruik van gingen maken.

Daniel Compter, logementhouder, Markt, te Helmond en vader van zeven kinderen is de enige Helmonder die in het midden van de vorige eeuw van de gunstige bepalingen der z.g. "Zevenkinderenwet" heeft geprofiteerd ten behoeve van zijn zoon Simon. De geschiedenis dezer wet, die men zou kunnen beschouwen als de eerste "Kinderbijslagwet" in ons Koninkrijk en die gold voor alle ouders met minstens zeven kinderen, is zeer merkwaardig. Hoe onbegrijpelijk ook, in 1845, toen de wet reeds 35 jaar bestond, werd voor het eerst door een vader een beroep gedaan op deze, voor onbemiddelde ouders zo voordelige wet.

Hier volgt in het kort een en ander uit de geschiedenis der wet.

Op de 9e Pluviôse, 13e jaar (29 januari 1805) tekende Napoleon de wet van de 29e Nivôse, 13e jaar (19 januari 1805), in ons land later ook wel genoemd de z.g. "Zevenkinderenwet". Zij bepaalde:

"Elke huisvader van zeven levende kinderen mag één van
"de jongens aanwijzen, die, wanneer hij zijn 10e jaar zal
"voleind hebben, op staatskosten zal worden opgevoed op
"een staatsschool van hoger of middelbaar onderwijs of op
"een kunst-of ambachtsschool. De keuze van de vader zal
"bekend gemaakt worden aan de sous-préfet binnen de
"termijn van drie maanden na de geboorte van het laatste
"kind. Een aanvraag, ingediend na het verstrijken van
"deze termijn, wordt niet meer in behandeling genomen.
"Indien de vader binnen genoemde termijn overlijdt, zal
"de keuze zijn aan de moeder.
"Indien ook de moeder binnen hetzelfde tijdvak overlijdt,
"dan zal de keuze zijn aan de voogd."

Deze wet werd bij de Keizerlijke decreten van 8 november 1810 en 6 januari 1811 hier te lande executoir verklaard en na onze onafhankelijkheid bleef zij volgens de grondwet van 1815 in ons land van kracht zolang zij niet door een andere wet zou zijn vervangen.

Zoals reeds vermeld, werd pas in 1845 voor de eerste maal aan de regering verzocht om van deze wet te mogen profiteren. Dit geschiedde door een zekere C.J. Hoogland, opperman te 's-Gravenhage en wel voor zijn zoon Jan Dirk.

De regering weigerde prompt aan het verzoek van Hoogland te voldoen met als motief, "dat de wet in ons land als vervallen werd beschouwd, wat ook wel bleek uit het feit, dat er nog nimmer een vader was geweest, die er gebruik van had gemaakt".

Hoogland liet zich niet van de wijs brengen en stelde een rechts-geding in tegen de staat. Hij had succes, want op 22 mei 1846 besliste de Hoge Raad, dat de wet nog zeer zeker in ons land van kracht was, daar zij door geen latere wet was ingetrokken. De staat werd veroordeeld om:

"Jan Dirk in een instituut, als bij de wet bedoeld, tot zijn 18e jaar op te voeden, of:

"indien de Staat hiertoe niet binnen een maand overging,
"aan vader Hoogland jaarlijks f 250,-- uit te keren totdat
"zijn zoon Jan Dirk zijn 18e jaar had bereikt."

De Staat vroeg om revisie van dit vonnis, maar de Hoge Raad bevestigde op 3 december 1846 zijn eerste beslissing.

De regering, die zich bij de uitspraak van de Hoge Raad moest neerleggen, besloot om aan vader Hoogland jaarlijks f 250,-- uit te keren, daar er in ons land geen instituten waren als bij de wet bedoeld.

Nu was het hek van de dam. Na deze uitspraak kwamen bij de regering in enkele weken honderden verzoeken binnen van vaders, die voor één hunner zonen om toepassing der z.g. "Zevenkinderenwet" verzochten. De regering was ontsteld. Als de wet niet spoedig werd ingetrokken, dan zou zij naar haar mening ons land tot een staatsbankroet brengen. De regering, bang voor de stem van de pers, tracht de wet in het geheim te doen intrekken. Dit wordt echter vrijdeld door de publicaties van de "Nieuwe Rotterdamse Courant".

Op 22 februari 1847 dient de regering een ontwerp van wet in strekkende tot intrekking der wet van 29e Nivôse.

In de memorie van toelichting wordt in den brede betoogd de noodzakelijkheid van intrekking en wordt de "Zevenkinderenwet" ondoelmatig en onredelijk genoemd.

De regering stelde voor, dat de wet een terugwerkende kracht zou hebben, n.l.:

"dat vanaf het tijdstip van intrekking van de wet van de "29e Nivôse 13e jaar, alle reeds gedane aanvragen zullen "vervallen."

De Volksvertegenwoordiging ging hiermede niet akkoord. Van terugwerkende kracht mocht geen sprake zijn. De Tweede Kamer verlangde, dat alle aanvragen, gedaan vóór de intrekking, zouden worden geëerbiedigd.

De rechten die de vaders hadden verkregen uit kracht van de Zevenkinderenwet", moesten gehandhaafd blijven.

Het wetsontwerp werd verworpen.

Direct daarna dient de regering een nieuw wetsontwerp in met als enig artikel, dat de wet van de 29e Nivôse 13e jaar wordt ingetrokken. Dit ontwerp wordt op 23 maart 1847 met algemene stemmen aangenomen. Afkondiging geschiedt op 26 maart en de wet treedt in werking op 2 april 1847.

Het zou normaal geweest zijn, indien de regering, aan de ouders die vóór 26 maart 1847 een aanvraag hadden ingediend om van de "Zevenkinderenwet" te mogen profiteren, een jaarlijkse uitkering had gegeven van f 250,--.

Zij dacht er anders over. Zij weigerde b.v. om uitkeringen te doen voor de tijd ná 2 april 1847, de dag waarop de "Zevenkinderenwet" was vervallen. De ouders die tijdig (vóór 26 maart 1847) een aanvraag hadden ingediend gingen hiermede natuurlijk niet akkoord. Zij wilden hun volledig recht. Tientallen zaken worden door de Hoge Raad behandeld en telkens wordt de Staat veroordeeld om gedurende vier jaren f 250,-- aan de ouders uit te keren. (De Hoge Raad was op zijn vroegere beslissing van een uitkering voor 8 jaren teruggekomen).

In september 1847 eindelijk, besloot de regering aan de ingestelde eisen te voldoen. Zij diende een wetsontwerp in, waarbij zij gelden vraagt ter verhoging van de Staatsbegroting voor uitkeringen, voortvloeiende uit de toepassing der bepalingen van de wet van de 29e Nivôse 13e jaar en voor de betaling van de proceskosten (f 36000,--), waartoe de Staat was veroordeeld.

Het wetsontwerp werd door beide Kamers aangenomen. Ongeveer 400 ouders kregen toen gedurende 4 jaren een jaarlijkse uitkering van f 250,-- ten behoeve van een hunner zonen.

De "Zevenkinderenwet", die zegenrijk had kunnen werken voor ontelbare gezinnen, werd ontijdig ingetrokken.